

НАСЕЛЕНИЕТО НА АЗИЈА

РАЗГОВОР

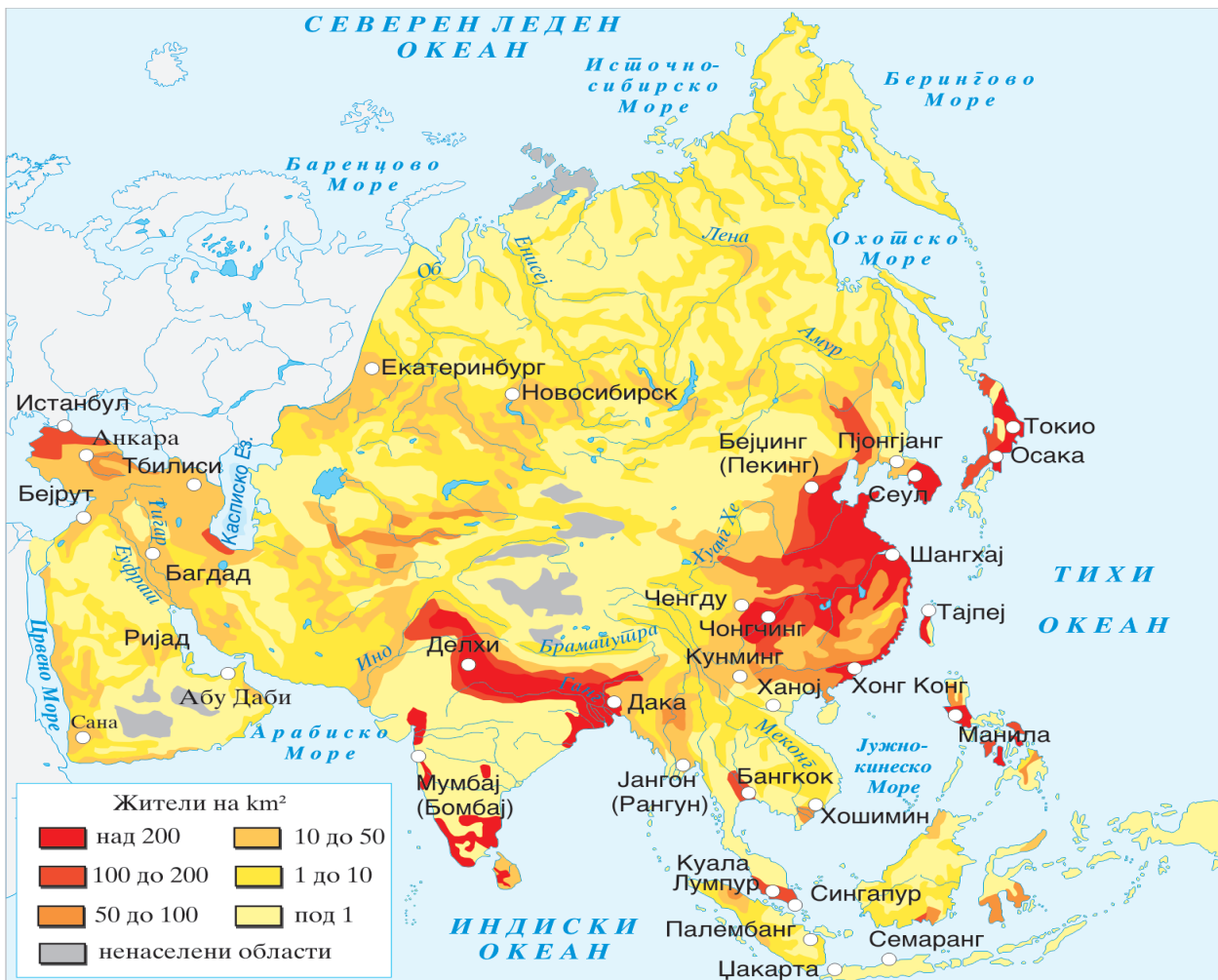
- Колкав е бројот на населението во Азија?
- За кои религии си слушал/а, освен за христијанството и за исламот?

ЗАДАЧА

- На карта на Азија пронајди ги низините и во контекст со климатските услови утврди во кои делови населението е најзастапено и најгусто!

ВЕРСКА И ЈАЗИЧНА ПРИПАДНОСТ

Азија е најнаселениот континент на Земјата. На него живее **повеќе од половина од светското население**, меѓутоа поради природните услови (клима, надморски височини, плодност на земјиштето и сл.) населението е мошне **нерамномерно распоредено**. Огромни пространства на тундрите и тајгите на север, пустините во Централна и во Југозападна Азија и високите планини и висорамнини се скоро ненаселени. Спротивно на тоа, **во низинските предели** и во поречните делови на Кина, Индија, Индокинескиот Полуостров и островите на Јапонија, Филипини и Индонезија живее **околу 90% од населението на Азија**. Во овие региони се изградени **голем број милионски градови**. Најпознати се: Бејџинг (Пекинг), Шангхај, Тјанџин, Вухан, Ченгду и други во Кина; То-

кио, Јокохама, Осака, Кобе и други во Јапонија; Сеул во Јужна Кореја; Бангкок во Тајланд; Џакарта во Индонезија; Манила на Филипини; Дака во Бангладеш; Њу Делхи, Мумбај, Колката и други во Индија; Карачи, Лахоре и други во Пакистан итн.

Религија

Населението на Азија спаѓа во **индоевропската група народи, карактеристична за Северна, за Југозападна и за Јужна Азија и на малајската група народи** – припадници на жолтата раса, карактеристични за Источна и за Југоисточна Азија.

Многубројното азиско население, иако живее на големи растојанија, според верската припадност е распоредено во **неколку религиозни групи**. Северните делови на Азија, вклучувајќи ги териториите на Русија и Казахстан, исповедаат **христијанска религија со православна вероисповед**. Во Југозападна Азија, вклучувајќи ги и државите од Централна Азија заедно со Авганистан и Пакистан, населението е со **исламска вероисповед**. Оваа религија ја исповеда и населението во Бангладеш, во Индонезија и делумно во Малезија.

Во Јужна Азија, поточно на Индискиот Потконтинент е застапен **хиндуизмот**, кој го исповедаат околу 280 народи.

Во повеќето земји од Југоисточна Азија, во Кина и во Кореја превладуваат **конфуцијанизмот** и **будизмот**, додека во Јапонија 70% од населението истовремено припаѓа на шинтоизмот и на будизмот.

Јазици

Огромниот број луѓе во Азија се претставници на **голем број народи**. Типични примери се: Индија со околу 280 народи, Кина со над 50, Русија со околу 30 итн. Голем дел од народите на Азија имаат свои посебни јазици; меѓутоа, според бројот на населението што ги зборува, **најзастапени се кинескиот јазик** (го зборуваат и пишуваат околу 1,3 милијарди луѓе), хинди во Индија, јапонскиот, бенгалскиот, арапскиот, малајскиот (Индонезија), виетнамскиот, турскиот. Голема групација опфаќа населението во Јужна Азија, поточно на Индискиот Потконтинент, каде што се зборува на **хинди јазикот**. Од другите јазици во Азија поголеми групации на население зборуваат: **јапонски** во Јапонија, **корејски** во Северна и во Јужна Кореја и **турски** во Турција.

Верски храмови

ПРАШАЊА

- Колкав процент од светското население живее во Азија?
- Како е распоредено населението во Азија?
- Каде претежно живее населението во Азија и во колкав процент?
- Наброј некои од милионските градови во Азија!
- На кои групи народи му припаѓа населението во Азија?
- Кои религии превладуваат во Азија?
- За кој дел од Азија е карактеристичен хиндуизмот?
- Каде се исповеда конфучијанизмот, а каде будизмот?
- Каде се распространети исламот и христијанството?
- Кои јазици се најзастапени според бројот на говорители?

ЗАПОМНИ

- Во Азија живее повеќе од половина од светското население.
- Населението во Азија е мошне нерамномерно распоредено, околу 90% живее во низините на Јужна, Југоисточна и Источна Азија. Во Азија се оформени голем број милионски градови. Најпознати се Токио, Шангхај, Бејџинг (Пекинг), Њу Делхи итн.
- Според верската припадност, најголем дел од населението припаѓа на конфучијанизмот (Кина), хиндуизмот (Индија), будизмот (Југоисточна Азија) и исламот (Југозападна Азија и Индонезија).
- Најзастапени јазици се: кинескиот, хинди, бенгалскиот, малајскиот, јапонскиот, арапскиот, корејскиот, турскиот.

НАСЕЛЕНИЕТО НА АЗИЈА

РАЗГОВОР

– Што подразбираш под култура и обичаи?

КУЛТУРА И ОБИЧАИ

Големата територијална разновидност на Азија и многубројното население разместено низ разни природно карактеристични територии условиле да се развијат **голем број култури и обичаи**.

Од древните периоди се познати повеќе култури и цивилизации. Такви се: **асирската, месопотамската, персиската, индиската, кинеската, јапонската, монголската** и други.

Денес **културите на народите во Азија** се различни. Голем дел од нив се **потпираат на традициите од минатото, на начинот на живеење и на религиозните законитости**.

Материјалната култура и достигнувањата во земјите

на Азија најсоодветно се гледа преку **цивилизациските откритија** (пронаоѓањето на хартијата, печатарската техника, создавањето на барутот, свилата и порцеланот и др.). Во Кина, а потоа во Индија, се удрени темелите на математиката и на механиката, мерењето на површината и времето, проучувањето на природата на животот на растенијата и на животните, достигнувањата во архитектурата итн. Општо се познати **светските културно-историски градби**, како, Кинескиот ѕид во Кина, мавзолејот Таџ Махал во Индија, хиндуистичкиот храм Ангкор Ват во Камбоџа и др. Меѓутоа, познати се и современи архитектонски градби скоро во сите градови на Азија, особено во Јапонија, Хонг Конг, Сингапур, Малезија итн.

Духовната култура се согледува во многубројните достигнувања **во науката, во културата и во обичаите**. Традиционалните облици на културно изразување се гледаат преку **верските обичаи**, како, на пример, целосно покривање на лицето кај жените во муслиманскиот свет, нејадење свинско месо, масовните посети и молитви во светите места, особено церемониите во светите градови. Такви се: Ерусалим – и за муслиманите и за христијаните, светите места Мека и Медина во Саудиска Арабија и др. Шаховската игра е пронајдена во Индија.

Народите на Азија се одликуваат со **карактеристични уметнички вредности**, како што се **танцувањето** (особено интересно во Тајланд), **музиката** и др. Од Источна и од Југоисточна Азија потекнуваат карактеристичните **боречки спортови, самурајски обичаи, сумо-борби** итн.

Во централните делови на Азија, во степските предели е карактеристичен **номадскиот и полуномадски живот**, со многубројни елементи својствени само за ова население.

Во Индија е познат **кастинскиот начин на живеење**, каде што населението е поделено во различни касти што вообичаено не се мешаат едни со други.

ПРАШАЊА

- Зошто Азија има голем број различни култури и обичаи?
- Кои култури и цивилизации во Азија се познати од древните времиња?
- Кои се најпознати цивилизационски откритија во Кина?
- Со што се истакнуваат индиската култура и цивилизација?
- Кои архитектонски градби се цивилизационски достигнувања во Азија?
- Какви обичаи се среќаваат кај некои од народите во Азија?
- Со кои уметнички и спортски вредности се одликуваат земјите од Азија, особено од Источна Азија?
- Каков е кастинскиот начин на живеење?

ЗАПОМНИ

- Поради големиот број различни народи кои живеат во различни услови, Азија се одликува со голем број култури и обичаи.
- Од древните времиња во Азија биле развиени асирската, месопотамската, персиската, индиската, кинеската и монголската култура и цивилизација.
- Во Азија, поточно во Кина, се пронајдени хартијата, печатарската техника, барутот, свилата, порцеланот и сл., а во Индија достигнувањата во математиката и во механиката.
- Во Азија има голем број познати архитектонски градби, како што е, на пример, Кинескиот ѕид.
- Во Азија се развиени посебни културно-уметнички и спортски вредности, својствени за соодветен народ. Шахот потекнува од Индија.